

Två gånger NM-guld för

Jenny Damm är en av Sveriges mest erfarna och meriterade agilityförare och efterfrågad som instruktör i hela världen. Men på mästerskap har hon haft det motigt i de individuella klasserna sedan hon vann VM 2001 med sin border collie Lotus. Tills nu, på NM 2007, då hon slog till och vann lagguld och – eventuellt på grund av en domarmiss – även individuellt guld med sin border collie Elvis.

TEXT: MARI EDMAN
FOTO: METTE BJÖRNE & SANDRA HÅKANSSON

Grattis till dubbla NM-guld. Du har haft det motigt individuellt på mästerskap sedan VM-vinsten.

– Tack. Ja, det kan man säga. På SM har Lotus varit halt, gått under första hindret före inkallningen och något år rev han ett hinder så att vi kom tvåa. Med Elvis lade jag mig nästan på A-hindret i samband med ett framförbyte häromåret.

Värst var det nog på VM 2003. Då låg Lotus och jag tvåa efter det första individuella loppet, sedan svängde jag honom för tidigt inför balansen och drog på oss en vägran i det andra loppet. Jag hade tittat på andra ekipage och försökte förhindra att Lotus likt många hundar fick en för vid sväng. Det är bara det att Lotus är känslig och lättsvängd, och det glömde jag.

Brukar du titta när konkurrenterna kör?

– Mindre och mindre. Ju mer rutin jag har fått, desto mer har jag lärt mig att redan under banvandringen läsa av banan. Nu försöker jag se några ekipage och om det är något jag har missat funderar jag noga på om jag verkligen ska ändra min planering.

Det är bara sex veckor sedan VM i Hamar. Där gick det inte heller så bra.

– Nej, vi diskade oss i det första individuella hopploppet. Jag tror att jag var lite för taggad. Jag gjorde som jag hade planerat i starten, men tajmade signalen fel. När Elvis tog andra hindret skymde jag det tredje för honom. Så istället för att svänga fortsatte han rakt fram mot hindret han såg.

Och efter första lagloppet visade det sig att han var halt i ett framben. Vad tänkte du då?

– Man kvalar så tidigt, laddar och planerar i flera månader. Så det var tungt att få veta att chansen till att få något resultat var borta. Hade vi fått starta i den individuella agilityklassen hade vi ju fortfarande kunnat göra bra ifrån oss i den.

Jag råkade prata med din pappa i en paus strax efter diskningen. Han sa att du i början av din agilitykarriär var en usel förlovrare och hade haft mycket svårt att släppa en sådan sak.

– Det stämmer väldigt bra. Jag kunde vara sur i månader och gräma mig över minsta lilla miss.

Hur fick du bukt med det?

– Jag har jobbat mycket med mental träning. Hela året mellan VM 2000 i Finland och VM 2001 i Portugal gick landslaget regelbundet hos en idrottspsykolog. Det hjälpte enormt mycket.

Du verkar vara en extrem tävlingsmänniska och ha speciella rutiner inför vartenda tävlingslopp.

– Ja, jag vill ha gott om tid på mig för att först promenera och strosa omkring med hundarna i cirka 20 minuter, så att de blir ordentligt uppvärmda. Sedan gör vi lite handlingsövningar utan hinder och uppmärksamhetsövningar så att jag känner att hunden är med. Och när ekipaget före oss kör går jag igenom vad jag ska göra på banan.

Hur laddade du och Elvis inför NM?

– Jag har alltid velat tävla mycket inför mästerskap och finslipa på detaljer under träningen. Men på grund av hältan hann vi bara köra tre träningspass sista veckan före NM, vilket har fått mig att tänka om. Jag mår nog bra av att samla energi och vila mig i form. För är allt perfekt före tävlingen kan det bara bli sämre. Inför mästerskapen nästa år kommer jag därför att ladda på ett annat sätt än tidigare för att ha energi när det verkligen gäller.

Taktiken tycks funka. Du och Elvis vann varenda klass ni startade i under NM.

– Ja, vi ledde med fem sekunder inför sista klassen och startade därför sist. Jag kände att vi fick till ett nästintill perfekt lopp med bland annat snabba kontaktfält, trots att vi inte hade tränat kontaktfält alls sedan VM. Det var skönt att känna att grundträningen håller. NM slutade med att vi vann med 12 sekunder över tvåan, vilket är väldigt mycket i agility även om det gäller totalt tre lopp.

Jörgen och Zack hade också en bra tid, men fem fel. Överlag har det känts väldigt positivt och tryggt i laget och det gör att man kan prestera bra. Både under VM och NM har alla i laget gjort bra ifrån sig.

Vad tyckte du om NM-banorna?

– Före NM hade jag använt en del av domaren Ton van de Laars banor på kurser. Jag tyckte att de var lite kantiga och den typen av banor tillhör inte mina favoriter.

Men banorna på NM var fantastiska. De var fartiga och innehöll ändå flera olika typer av svängar, slalomingångar och även utgångar. Kontaktfälten blev oerhört utslagsgivande, eftersom hundarna efter nedfarterna ofta skulle åt sidan. Många hoppade därför av. Starterna var lite halvt om halvt krångliga. Det gillar jag. Då får jag kontakt med Elvis direkt.

Domaren missade tydligen att Elvis rev muren i första klassen.

– Ja, laget hade startnummer tre i första klassen. Elvis och jag var först ut. Jag gick in och körde som jag skulle. I en hörna stod en mur, vars ena kortsida skymde domarens sikt så att han inte såg ifall hunden rev någon av de översta delarna. Jag tyckte det lät som att Elvis slog i men såg inte att någon del föll, utan fortsatte att köra som jag hade planerat. Och när vi gick i mål jublade mina lagkamrater. De hade inte heller sett någon rivning.

Då kom Sveriges agilityrepresentant i FCI, Nalle Jansson, och sa att Elvis hade rivit en del av muren. Så Nalle och några andra FCI-delegater gick och pratade med domaren, som sa att han inte

just nu, så det var flera världsmästare som tävlade mot varann på NM.

Men jag hörde att någon har föreslagit att NM ska göras om så att tävlingen mer liknar VM, med en hopp- och en agilityklass. Det tycker jag är helt förkastligt. Att man bara tävlar i agilityklasser och att kontaktfälten blir så avgörande är ju det som gör NM till en så speciell tävling.

Varför gillar du att delta i mästerskap?

– Bara det att jag vet att det är en final gör det häftigt. Jag blir jättetaggad. Det är likadant på till exempel Dania Cup. Fler klubbar borde ha finalklasser på sina tävlingar. Dessutom är det på mästerskap spännande med domare från andra länder.

Du har tillhört agilityeliten i snart tio år. Hur har du lyckats med det?

På VM i Norge var muren intakt när Elvis hade tagit den, men under NM i Finland råkade han under sitt första lopp peta ner en av de översta delarna – utan att domaren såg det.

ville döma något som han inte själv hade sett. För lagets resultat betydde det inte någonting. Vi hade vunnit ändå. Men inget vet hur det hade gått individuellt ifall domaren hade sett rivningen. Då hade det varit större press på de andra, eftersom de hade legat i ledning inför finalen.

Hur känns en sådan sak?

– Det hade så klart varit bättre om vi inte hade rivit. Men min insats hade fortfarande varit densamma. Jag har inte påverkat detta på något sätt. Sarah Lorentzens Semic missade till exempel kontaktfältet på A-hindret i finalloppet på VM förra året, men det såg inte den domaren. Och agility är en bedömnings-sport. Ibland har man tur och ibland har man otur.

Knorrades det inte bland konkurrenterna?

– Jo. En av danskarna tyckte till och med att jag skulle ha rivit sista pinnen själv. Det var hans flickvän som kom tvåa.

Hur mycket mästerskapsstämning blev det egentligen i den finska idrotts-hallen? Läktaren var ju nästan tom.

– Ja, det var tråkigt. En läktarsida var mer eller mindre full, i övrigt var det tomt. Men när jag tävlar tänker jag inte så mycket på sådant. Däremot är det ju häftigt med en stor publik. För mig handlar det dock mest om sammankomsten. Många nordiska ekipage är så himla bra

– Jag är perfektionist, har en passion för sporten och en vilja att utvecklas och få nya influenser. Och så är jag en tävlingsmänniska som aldrig blir nöjd.

Hur tycker du att agilitysporten har utvecklats under denna tid?

– Givetvis har tekniken blivit svårare och svårare. Det tycker jag är jättekul. Men nu finns det också ett allvar inom sporten som är mindre roligt. Jag gillar att folk gör olika, men under senare år har det utvecklats en kamp mellan olika handlingsmetoder. Det tycker jag är fruktansvärt tråkigt. Det hämmar snarare än utvecklar.

Hur får du motivation att fortsätta ligga på topp nu när du har vunnit både VM och NM?

– Jag har aldrig varit mer sugen på att åka till VM än nu. Jag kan ju vinna igen. Det vore ännu roligare. Dessutom vore det inte dumt att vinna SM också.

Jag har förststått att Lotus och Elvis är väldigt olika. Vad har du tittat efter för egenskaper när du har valt dina senaste två hundar, Axl och Ogin?

– Lotus är en väldigt speciell hund. En sådan man bara har en gång i livet. Men Elvis är nog min favorit tävlingsmänniska. Han är lite mer galen. Både Axl, 1 år, och Ogin, 5 månader, är söner till honom.

Med Axl hade jag inte mycket tid att välja, eftersom jag skulle till Brasilien. Så det blev han som valde mig. Han är väldigt social och kröp upp i mitt knä.

AGILITYHUNDAR
MARI EDMAN
www.allroundtax.se, mariedman@tele2.se

Jenny och Elvis

Det gillade jag, eftersom jag ville ha en hund som vill sova i sängen. Det gör varken Lotus eller Elvis. Dessutom hade han bra kamplust, men var ändå harmonisk.

Ogin var det inte meningen att jag skulle ha. Jag åkte till Finland för att hålla kurs och den finska uppfödaren hade två valpar kvar. Hon kunde inte bestämma sig för vilken hon skulle behålla. Och efter en vecka var jag förälskad.

Ogin var tre månader då och väldigt arbetsvillig, lättlärd och snabbtänkt. Både han och Axl är dessutom snälla, varma och positiva hundar. Ogin är dock mer lik Elvis än Axl är.

Hur har du lagt upp deras träning?

– Först med kontakt- och klickerövningar, så att de fick lära sig att tänka. Därefter har vi lekt handlingsövningar. Jag börjar även träna med hinder ganska tidigt – tunnlar och hinderstöd. Vid åtta månaders ålder ungefär får de börja hoppa lite på låg höjd. Axl har precis fått hoppa lite högre. Slalom väntar jag med tills de är cirka ett år, så det ska Axl snart få sätta igång och träna.

Vilken slalomträningsslagmetod använder du?

– Med Lotus blev det den gamla hederliga godishandsmetoden. Jag hade tänkt testa allémetoden med Elvis, men var för lat för att bygga upp en allé. Först när han var 1,5 år skulle jag testa slalom lite och då visade det sig att han redan hade fattat hur han skulle göra efter att ha tittat på Lotus. Så med honom använde jag ingen metod alls. Med Axl och Ogin har jag tänkt testa koppel- och 2 X 2-metoderna.

Förutom att du tränar dina egna hundar så försörjer du dig väl på att hålla agilitykurser både i Sverige och utomlands?

– Ja. Dels har jag privatelever och dels hyrs jag in av olika klubbar i Sverige och de övriga nordiska länderna. Under 2008 ska jag dessutom till Colombia, Irland, Frankrike och flera platser i USA. Intresset i USA har ökat sedan jag började sälja mina träningsfilmer på DVD.

Vill du verkligen lära ut dina knep och ditt sätt att köra. Är du inte rädd att konkurrenterna ska bli för bra?

– När jag väl står och håller kurs kan jag inte hålla mig. Då vill jag hjälpa dem jag tränar att få till det så bra som möjligt. Det är därför jag aldrig skulle kunna bli domare.

Jag har förstått att till exempel danska Sarah Lorentzen som vann VM-guld 2006 och NM-guld både 2005 och 2006 har tränat för dig. Hur kändes det att bli slagen av henne?

– Ja, hon har tränat mycket för mig. Men blir hon bättre får jag se till att bli ännu bättre. Jag vill inte dölja något för att bli bäst. Man ger och tar. På det sättet tror jag att agilitysporten är lite speciell. Jag ser Sarah som min vän, inte som min konkurrent, och blir stolt när det går bra för henne. Det är inte kul att bli slagen, men jag blir hellre slagen av henne än av någon som inte har tränat för mig.

Men är det verkligen kul att ägna sig

åt agility på heltid? Spyr du inte på det emellanåt?

– Nä, jag gör ju inte det. Jag lär mig hela tiden jättemycket av att hålla kurser och tycker framför allt att det är roligt att få komma tillbaka och se hur ekipage har utvecklats. Det som kan vara jobbigt är alla resor.

Med tanke på hur SM-kvalsystemet ser ut i dag är ju du och dina hundar, som ofta vinner sina klasser, SM-kvalade väldigt tidigt under året. Vad motiverar dig till att tävla i Sverige resten av sommaren och hösten?

– Jag vill ha varje lopp så perfekt som möjligt och har aldrig några problem med att ladda. Att samarbeta med sin hund är fantastiskt. Hade jag haft hundar som tyckte att det var trist ibland hade jag nog inte tyckt att det var lika roligt, men både Lotus och Elvis älskar agility över allt annat.

Dessutom har jag lärt mig att man måste ta vara på vartenda lopp man får köra med sin hund och vara tacksam så länge hunden är frisk. Man vet aldrig hur länge man får ha den kvar. Det är så mycket som kan hända.

Vad tycker du om SM-kvalsystemet?

– Det har jag ingen åsikt om. Däremot gillade jag inte att man körde på flera banor samtidigt under kvaldagen på SM i år. Jag tycker att det var för många som hade kvalat. Publiken ska ha en chans att se alla lopp.

Det vore bättre om en dag ägnades åt lagfinaler och en dag åt individuella finaler. Alla har ju redan kvalat under året. Det skulle dessutom ge mer fokus åt lagtävlingen och kanske öka intresset för lagklasser under resten av året. Som det är nu blir det väldigt hattigt och lagtävlingen hamnar för mycket i skymundan.

Under NM blev det klart att du och Elvis återigen har blivit uttagna till att representera Sverige på Crufts. Agilitysporten föddes som pausunderhållning på den engelska utställningen för cirka 30 år sedan, men vad är det som gör tävlingen så speciell i dag?

– Det blir sjätte gången som jag tävlar där. Det är en jättehäftig arena, med en stor publik från hela världen. Cirka 15 ekipage blev uttagna, ett från varje land. Man tävlar bara i agilityklasser. Lotus och jag har vunnit ett år och även kommit tvåa och trea. Elvis gjorde sin Crufts-debut förra året.

Lycka till.

JENNY DAMM

Ålder: 29 år

Bor: Gethinge

Klubb: Falkenberg HU

Tidigare meriter: VM-guld 2001, Crufts-vinnare 2002, NM-laggulld 2001, 2003 & 2005, NM-silver 2005, SM-silver 2005 och Årets agilityhund med Lotus samt Dania Cup-vinnare 2005, NM-laggulld 2005 & 2006, VM-lagbrons 2006 och Årets agilityhund med Elvis.

Hund: All Trade Flower Power Elvis

Ras: Border collie

Ålder: 6 år

Titlar: Gk Vallh Pr, 1:a pris Ök, SAgCh, SAg(hopp)Ch, DkAgCh, DkAg(spring)Ch, IntAgCh

De svenska small- och medium-ekipagen samt landslagsledningen under NM 2007.

Revansch för svenska agilitylandslaget

Endast sex veckor efter årets VM var det den 11 november dags för de nordiska agilitylandslagen att återigen göra upp. Och med tanke på att tre av tolv svenska hundar skadade sig i Norge var det ett revanschsuget svenskt landslag som tog färjan till Åbo och därefter bilade vidare till Energia Arena i Vantaa, strax utanför Helsingfors.

Men även om standarden på ekipagen på NM numera tillhör den främsta världseliten – till exempel så var det flera tidigare världsmästare som ingick i de fyra ländernas landslag – kunde mästerskapsstämningen i arenan definitivt ha varit högre.

Inte förrän till den tredje och individuellt avgörande finalklassen dök det upp mer publik än de närmast sörjande. För till skillnad från den flera hundra man svenska supporterskaran som tog sig till Hamar för att under tre dagar heja fram de blågula, var det bara mellan 10 och 15 svenskar som följde med till Vantaa.

Tre agilityklasser

Det nordiska mästerskapet i agility avgörs i tre agilityklasser. I de två första tävlar samtliga tolv deltagare från varje land i lag om fyra. De tre bästa ekipagen i varje lag och klass räknas in i lagens slutgiltiga resultat.

Efter de båda lagklasserna går de tio ekipage från varje land som under lagklasserna har gjort bäst ifrån sig vidare till en individuell final, till vilken de har med sig sina resultat i lagklasserna och startar i omvänd resultatordning. Den som leder startar alltså sist. Allt för att öka spänningen.

Årets domare, Ton van de Laar, kom från Holland. Han hade åstadkommit banor där det var kontaktfälten som stod för de största utmaningarna. Balansen följdes till exempel ofta av en tvär sväng. De flesta av de svenska hundarna är inte så vana vid balanshinder utan matta och det innebar att det blev ännu knivigare att få det rätt.

En annan, tråkigare, svårighet – åtminstone för vissa – var att den gamla grå mattan var hal. Flera hundar hade svårt med fästet och slirade rejält, vilket naturligtvis tog tid.

Andra löste, enligt uppgift från flera svenska landslagsförare, problemet genom att trotsa reglerna och spreja på "klistern" på hundarnas tassor. Och

man kan ju verkligen fråga sig varför det är förbjudet. Inte är det för hundarnas skull i alla fall. Tack och lov klarade de sig dock undan skador på detta mästerskap.

Den svenska truppen var nästan densamma som på VM, förutom att Marie Hanssons & sheltien Whoopi tog högravid Rose-Marie Schmidts och sheltien Mascots plats i medium och att Maria Jansson och border collie Ginza ersatte Paul Bjurehag och skadade border collie Jimmy i large.

Både Eric Henriksens mellanpudel Rasmus och Jenny Damms border collie Elvis hade repat sig sedan VM.

Övriga svenska deltagare var Elin Holmroos och sheltien Mixie, Rikard Isolouma och sheltien Lova, Åsa Söderman och sheltien Erik, Marie Hansson och sheltien Zoe, magsjuka Jens Nilsson och borderteriern Musse, Anna Käll och parson russell terriern Tilda, Sven Karlsson och border collie Flax samt Jörgen Tellqvist och border collie Zack.

Medaljer till alla svenska lag

Samtliga lag lyckades komma på pallplats. Langelaget knep till och med för tredje året i rad guldmedaljen.

De på VM landslagsdebuterande Rikard Isolouma och Lova fick ta emot individuellt silver, Sven Karlsson och Flax vann bronsmedaljen och – äntligen – lyckades Sveriges enda agilityproffs, Jenny Damm, återigen vinna ett mästerskapsgulld.

En titt på prispallarna i övrigt är lite överraskande. Åtminstone vad gäller raserna. Individuellt i small vann den finska västgötaspetsen som kom tvåa 2005, när NM senast gick i Sverige. Och i medium bestod faktiskt hela prispallen av kooikerhondje. Två från Finland, bland annat Frodo som vann VM förra året, och en från Danmark, som samma år vann det danska mästerskapet.

En kort summering visar att under NM 2007 gick fem medaljer till Norge, elva till Finland, fjorton till Danmark och hela femton till Sverige. Så nog fick det svenska agilitylandslaget revansch alltså.

För fullständig resultat från agility-NM 2007 läs vidare på www.hundsport.se